

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING, HET VELDWETBOEK VAN 7 OKTOBER 1886, HET BOSDECREET VAN 13 JUNI 1990, HET DECREET VAN 21 OKTOBER 1997 BETREFFENDE HET NATUURBEHOUD EN HET NATUURLIJK MILIEU EN HET DECREET VAN 21 DECEMBER 2001 HOUDENDE BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2002, WAT BETREFT HET BESCHERMEN VAN DE BOSSEN EN HET NATUURBEHEER VAN OPENBARE TERREINEN

Samenvatting

Vlaanderen is ambitieus als het gaat over meer bos voor Vlaanderen. Het bosuitbreidingsplan van de Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving wordt sinds mei 2020 op het terrein uitgevoerd door de Bosalliantie. De volledige realisatie van 4.000 ha extra bos tegen eind 2024 blijft de doelstelling.

Dit voorontwerp van decreet beoogt het aanpassen en verduidelijken van de afstandsregels bij bosaanleg in het agrarisch gebied. Het aanpassen van de afstandsregels en het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is, verhoogt het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is dit voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld

Tegelijk is het belangrijk om de bescherming van bestaande bossen niet uit het oog te verliezen. Het bosareaal in Vlaanderen ging er de laatste decennia helaas op achteruit. Nochtans is het Bosdecreet van 13 juni 1990 duidelijk: ontbossing is in principe verboden. Niettemin zijn enkele belangrijke afwijkingen voorzien die ontbossing toch mogelijk maken, zij het mits compensatie. Het boscompensatiemechanisme bestaat sinds 2001. In de periode 2001-2019 is er ca. 4.500 ha ontbost middels toelating in een stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning. Ondanks het bestaande boscompensatiemechanisme werden op het terrein te weinig boscompensaties gerealiseerd.

De Vlaamse Regering heeft de ambitie om tijdens deze legislatuur zeker geen verdere achterstand op te bouwen inzake compensaties. Het is de ambitie om elke ontbossing die moet worden gecompenseerd daadwerkelijk te compenseren op het terrein. Dit voorontwerp van decreet beoogt daartoe een wijziging in het mechanisme van boscompensatie. Door een aantal wijzigingen in de regelgeving zal de boscompensatie vlotter worden gerealiseerd.

Een eerste wijziging is de verplichting om een ontbossing van openbaar bos steeds in natura te compenseren. Een tweede wijziging is het leggen van de verantwoordelijkheid om de boscompensatie op het terrein uit te voeren bij de vergunningverlenende overheid.

Als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, wordt gestreefd naar een duidelijk kader voor het beheer van openbare natuurterreinen, die geen eigendom zijn of in volledig beheer zijn bij het Agentschap voor Natuur en Bos. De voorgestelde wijziging aan het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen. Het partnerschap tussen Vlaamse overheid en de besturen voor de uitvoering van het technisch beheer wordt door de voorgestelde wijzigingen bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking.

Gelet op toenemende risico's op langduriger droogteperiodes dringt zich een rechtsgrond op om het maken van vuur en het roken in natuurgebieden te regelen.

Tot slot wordt de strafrechtelijke bescherming van de bossen versterkt. Artikel 138, 2° Sv. wees al in 1936 de politierechter aan als bevoegde rechter voor misdrijven die in het boswetboek worden omschreven, terwijl het overige contentieus waarop het decreet algemene bepalingen milieubeleid (1995) van toepassing is tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort. Dit is niet consistent en geeft aanleiding tot misverstanden en onontvankelijke dagvaardingen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

I. Bosuitbreiding en boscompensatie

In de beleidsnota Omgeving 2019 – 2024 van minister Demir maakt de minister onder SD 1 'een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen', en meer specifiek onder OD 2 "Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering" melding van haar ambitie om te zorgen voor 10.000 ha bosuitbreiding tegen 2030, waarvan 4.000 ha deze legislatuur. Daarbij vermeldt ze ook dat ze zal zorgen voor een snelle en effectieve boscompensatie en erover zal waken dat de boscompensatieregeling sluitend blijft.

II. Technisch beheer

Huidig artikel 45, §1, van het Bosdecreet van 13 juni 1990 geeft het Agentschap voor Natuur en Bos de opdracht om in te staan voor het beheer van alle openbare bossen. Voor deze openbare bossen (elk bos waarvan een publiekrechtelijk rechtspersoon eigenaar of mede-eigenaar is, zoals gedefinieerd in artikel 4, 16° van het Bosdecreet) die geen eigendom is van of in volledig beheer is bij het Agentschap voor Natuur en Bos, wordt het beheer beperkt tot de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheerplan betreffen. In de decreetbepaling werd voorzien dat de Vlaamse Regering bepaalt wat onder die technische aspecten moet worden verstaan. Tot op heden is van die nadere uitvoeringsmogelijkheid geen gebruik gemaakt door de Vlaamse Regering.

In de praktijk kent het uitvoeren van het technisch beheer van openbare bossen door het Agentschap van Natuur en Bos een zeer lange traditie. Door de jaren heen zijn er evenwel verschillen ontstaan in de uitvoering ervan, naargelang de lokale afspraken, specifieke kenmerken van de gebieden, enz.

In het belang van een transparante werking van het Agentschap en als antwoord op de veranderde wetgeving en subsidiemogelijkheden bij het natuurbeheer in Vlaanderen, is het nodig een vaste lijn in dit proces te brengen. Op die manier wordt het beheer van alle openbare bossen op eenzelfde, duidelijke leest geschoeid.

Hierbij is het aangewezen een verdere afstemming te realiseren met de principes van de natuurbeheerplannen en de subsidiëring van beheerwerken in uitvoering van goedgekeurde natuurbeheerplannen.

Artikel 45 van het Bosdecreet heeft voor een versnippering van het beheer van openbare bossen gezorgd. Volgens dat artikel kan een publiekrechtelijke rechtspersoon namelijk beheertaken aan verschillende uitvoerders geven. Versnippering van beheer biedt echter geen garantie op een correcte, transparante en doorgedreven opvolging, duurzaam natuurbeheer en kwaliteit. Een eenheid van beheer maakt dat natuurbeheer doelgerichter en effectiever kan georganiseerd worden, zowel in de plan-, voorbereidings- als opvolgfase. De opvolging van de beheerwerken kan op die wijze ook beter georganiseerd en gemonitord worden.

De Vlaamse overheid streeft naar een efficiënt en effectief natuurbeheer (opmaak natuurbeheerplannen, realisatie Europese natuurdoelen,...). Tegen 2050 moeten gradueel specifieke natuurdoelen gehaald worden in uitvoering van het gewestelijk Natura2000 programma. De sterkste schouders, namelijk de overheden, hebben hierin een belangrijke taakstelling, conform artikel 36ter, §1 en 2 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

III. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

De toewijzing, in artikel 138, 2° Sv., van de bevoegdheid inzake misdrijven omschreven in het boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In verschillende natuur- en bosgebieden in Vlaanderen ontwikkelen zich vaker situaties van droogte die zeer snel een acuut risico op brandgevaar met zich kunnen meebrengen. Risico's op brand als gevolg van het maken van vuur of roken in natuur- en bosgebieden moet dan ook maximaal worden vermeden.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

I. Bosuitbreiding en boscompensatie

In het kader van het plan "meer bos voor Vlaanderen" is een oplisting gemaakt van de belangrijkste belemmeringen in de wetgeving die bosuitbreiding bemoeilijken. De ingestelde Task Force identificeerde verschillende knelpunten die zich situeren in verschillende wetgevingen. Deze oplisting bevat onder meer volgende wijzigingen die worden voorgesteld:

- Het aanpassen en verduidelijken dat bosrandontwikkeling bij bosaanleg in agrarische gebieden mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel doch dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek.
- Het huidig mechanisme van boscompensatie loopt in de praktijk grote achterstanden op. Hoewel het Vlaamse beleidsniveau niet verantwoordelijk is voor alle vergunningen die gepaard gaan met ontbossingen, wordt een belangrijke verantwoordelijkheid voor het effectief realiseren van de boscompensaties wel bij het Vlaamse beleidsniveau gelegd. In toepassing van onder meer het subsidiariteitsbeginsel en teneinde alle

vergunningverlenende overheden te responsabiliseren wordt het compensatiemechanisme dan ook herwerkt.

II. Technisch beheer

Inzake het natuurbeheer van openbare terreinen vertrekt dit voorontwerp van decreet vanuit de bezorgdheid over de impact van een versnipperd beheer van openbare natuurgebieden én vanuit de vaststelling dat openbare besturen met een goedgekeurd natuurbeheerplan (cfr. de nieuwe regeling sinds 28 oktober 2017) dezelfde rechten en plichten hebben als particuliere natuurbeheerders.

Met de wijzigingen ingezet met het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos is gestreefd naar een evenwaardige behandeling van alle natuurbeheerders in Vlaanderen. Elke inspanning wordt op gelijke wijze beloond en gestimuleerd. Dit betekent dat besturen vandaag ondersteund worden met een uitgebreider en hoger subsidiepakket voor het beheer van hun natuurgebieden dan vroeger.

De subsidies voor de sociale functie is bijvoorbeeld nieuw voor openbare besturen, als ook dat de beheersubsidies rekening houden met de overheadkost voor het uitvoeren van de geplande werken.

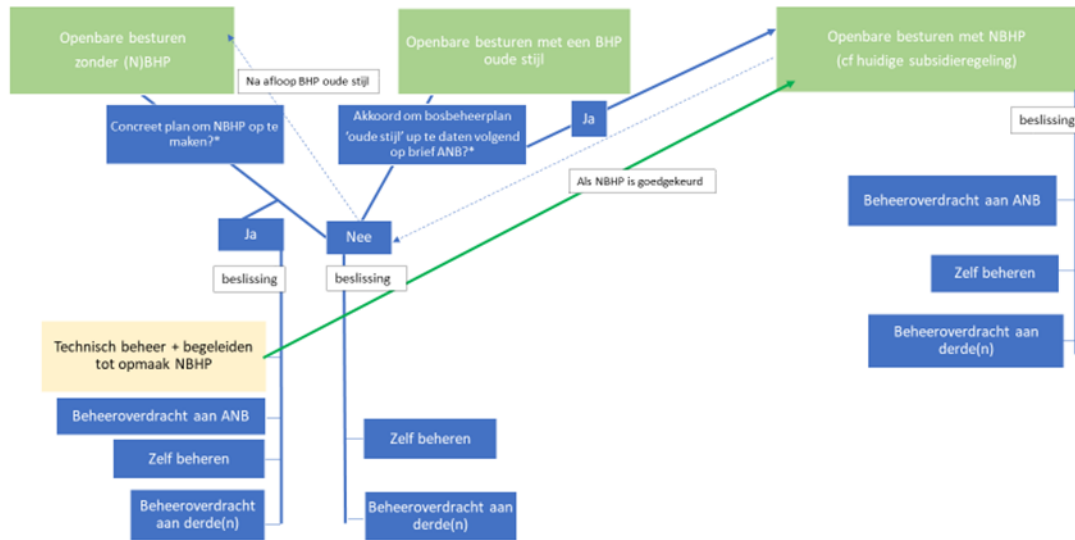
Het artikel 45 van het Bosdecreet is in de huidige context van gelijke behandeling van natuurbeheerders daarom niet meer verdedigbaar. Dit artikel stelt namelijk dat het Agentschap voor Natuur en Bos instaat voor het beheer van alle openbare bossen. Openbare besturen worden dus meer ondersteund dan andere natuurbeheerders.

Voorliggend voorontwerp van decreet biedt een antwoord door het technisch beheer door Natuur en Bos te beperken tot de openbare natuurgebieden waarvoor een natuurbeheerplan in opmaak is – en dus nog geen subsidies worden uitbetaald – en tot de natuurgebieden van Vlaamse en Federale Overheden – die geen recht hebben op subsidies. En dit steeds op verzoek van het betrokken openbaar bestuur.

Voorliggend voorontwerp van decreet vertrekt van het uitgangspunt dat elk bestuur zelf beslist het beheer van de eigen natuurgebieden in eigen handen neemt of het beheer door een derde laat uitvoeren. In tegenstelling tot het huidig artikel 45 van het Bosdecreet wordt de keuze van de derde partij niet decretaal beperkt, maar wordt er gestreefd naar een eenheid van beheer.

Met deze voorgestelde wijziging van het Natuur- en Bosdecreet krijgen zowel eigenaars als beheerders verantwoordelijkheid en worden ze actief geresponsabiliseerd. Met onderstaand schema wordt het voorstel van decreet samengevat:

! Enkel van toepassing voor openbare besturen (niet VO, FO)!

Het vertrekpunt bij het bovenstaand schema is het (natuur)beheerplan. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een beheerplan (BHP) 'oude stijl' en een natuurbeheerplan (NBHP). De reden hiervoor is dat de nieuwe regeling inzake de natuurbeheerplannen sinds 28 oktober 2017 in werking is getreden, maar dat er in de praktijk, overeenkomstig artikel 107 van het decreet van 9 mei 2014 tot wijziging van de regelgeving inzake natuur en bos, nog een aantal jaren sprake zal zijn van zowel 'oude' bosbeheerplannen als van 'nieuwe' natuurbeheerplannen.

De 'oude' bosbeheerplannen zijn plannen die zijn vastgesteld vóór de inwerkingtreding van het decreet van 9 mei 2014. Zo lang die niet zijn omgezet volgens de procedure in hoger vermeld artikel 107, blijven die beheerplannen gelden. Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe regeling inzake natuurbeheerplannen kunnen echter ook 'nieuwe' natuurbeheerplannen vastgesteld worden.

De huidige subsidieregeling, gekoppeld aan een goedgekeurd natuurbeheerplan, zorgt voor een gelijkwaardige behandeling van elke natuurbeheerder.

Het technisch beheer van openbare natuurterreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van het natuurbehoud wordt daarom beperkt tot die gebieden waar er nog geen goedgekeurd natuurbeheerplan is, maar waar de intentie tot de opmaak van een natuurbeheerplan gekend en formeel bevestigd is door het betrokken bestuur. Het beoogd beleidseffect is om de drempel te verlagen voor vooral lokale besturen om in te stappen in de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud door middel van het opstellen van natuurbeheerplannen. De betrokken besturen zullen door deze nieuwe regeling in dit instaproces kunnen rekenen op de ondersteuning door het Agentschap Natuur en Bos. Van zodra het natuurbeheerplan is goedgekeurd, heeft het bestuur recht op de beheersubsidies zoals vastgesteld onder de regeling geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud en stopt de ondersteuning vanuit het agentschap inzake het technisch beheer.

Vanuit de natuurwetgeving hebben openbare besturen evenwel reeds een opdracht om actief bij te dragen aan de doelstellingen voor zowel het Vlaams Ecologisch Netwerk (artikel 25 van het Natuurdecreet) als aan het Natura 2000-beleid (artikel 36ter, §1 en §2 van het Natuurdecreet). Wat betreft Natura 2000 is dit door de Vlaamse Regering explicieter gesteld in artikel 11 van het zogenaamde

Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014 waarbij overheden de opdracht hebben gekregen voor de terreinen waarop zij zakelijke rechten of persoonlijke rechten hebben en die een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van het instandhoudingsbeleid, een natuurbeheerplan op te stellen tegen uiterlijk eind oktober 2021. In de praktijk blijkt dat verschillende besturen die nog geen ervaring hebben met natuurbeheer aarzelen om die uitdaging aan te gaan. Met de aangeboden begeleiding en duidelijkheid omtrent het concept 'technisch beheer' rekent de Vlaamse overheid op het verlagen van deze drempel.

Natuur en Bos kan de opmaak van een natuurbeheerplan mee begeleiden en ondersteuning aanbieden aan de hand van voorbeeldbestekken, bijwonen van stuurgroepen, advies geven over voorlopige beheermaatregelen, ...

De wetgeving rond bos- en natuurbeheer en de bijhorende besluiten bepalen het kader, de voorwaarden en verplichtingen van elke beheerder en voorzien voldoende vangnet om de bossen en natuurgebieden in de Specifieke Beschermingszones en daarbuiten te beschermen. De nodige mechanismen daartoe staan vermeld in artikel 16decies van het Natuurdecreet.

III. Versterken strafrechtelijke bescherming bossen

Artikel 16.6.3 quinquies van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995 legt correctionele straffen op voor alle milieumisdrijven, met inbegrip van de misdrijven omschreven in het Bosdecreet. De "correctionele rechter" is bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Dezelfde feiten die een misdrijf vormen volgens het Bosdecreet zijn vaak ook een inbreuk op de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, in het bijzonder de ontbossingen. De VCRO stelt daar correctionele straffen op. De correctionele rechter is dan ook volgens de normale bevoegdheidsverdeling bevoegd om hiervan kennis te nemen.

Artikel 138, 2° van het wetboek van strafvordering heeft in 1936 de politierechter bevoegd gemaakt om kennis te nemen van misdrijven in het (voormalige) Boswetboek omschreven, ongeacht de straf die daarop is gesteld. Volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Cassatie geldt dit ook voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet, alhoewel de straffen die hierop staan van correctionele aard zijn.

Voor de misdrijven die betrekking hebben op het Bosdecreet wordt m.a.w. een uitzondering gemaakt op de normale bevoegdheidstoewijzing die bepaald wordt aan de hand van de straffen die op een gedraging worden gesteld.

Vaak is er sprake van ééndaadse samenloop doordat de feiten niet enkel een inbreuk zijn op het Bosdecreet, maar ook op de VCRO. In dat geval moeten de feiten op basis van een dubbele tenlastelegging aanhangig worden gemaakt bij de correctionele rechtbank.

De aanwijzing van de politierechter heeft in de praktijk al meermaals aanleiding gegeven tot problemen omdat het parket ook zonder dat er sprake is van eendaadse samenloop of omdat deze samenloop over het hoofd wordt gezien, de correctionele rechter vat op basis van de enkele tenlastelegging van overtreding van het Bosdecreet, omdat het zich laat leiden door het feit dat er correctionele straffen staan op de misdrijven en omdat het parket gewoon is de correctionele rechter te vatten bij samenloop.

Omdat het gehele milieucontentieux, uitgezonderd die m.b.t. het Bosdecreet, zoals hoger vermeld, correctioneel verloopt, is het ook logisch dat de parketten bij de politierechtbanken minder vertrouwd zijn met de behandeling van deze dossiers.

Het parket kaartte op het (sub)expertisenetwerk Leefmilieu het probleem van deze inconsistente bevoegdheidstoewijzing zelf aan: de bevoegdheidstoewijzing aan de politierechter wordt in de praktijk als zeer verwarrend en "tegennatuurlijk" ervaren. Dit werd nadien bevestigd in gesprekken met het College van Procureurs-generaal.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

In het Bosdecreet was er een verbod op vuur maken en roken door middel van het oorspronkelijk artikel 98. Uit de parlementaire stukken bij de behandeling van het Bosdecreet in 1990 bleek dat door middel van het oorspronkelijke artikel 98 ook het roken gevat was onder het verbod door middel van de uitdrukking "*is het verboden in het bos vuur te maken en vuur te dragen*" (zie in Stuk 261 (1989-1990) - Nr. 12, Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud, uitgebracht door de heer J. De Seranno; pag. 80). In een latere wijziging is het artikel 98 geschrapt door middel van het decreet van 8 mei 1999 houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990. In de parlementaire stukken van dit decreet is niet terug te vinden dat het bedoeling was om het roken anders te beschouwen dan "het maken van vuur". Het oorspronkelijk artikel 98 werd geschrapt omdat het overlapte met artikel 99 en daarin werden dan "tekstverbeteringen" aangebracht (zie Stuk 1311 (1998-1999) – Nr. 1 Voorstel van decreet van de heren Leonard Quintelier en Georges Beerden – houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990; pag. 13, MvT).

Voor de bossen is er een verbod op het maken van vuur en het roken.

In de natuurreservaten geldt er een verbod op het maken van vuur krachtens artikel 35, §2, 8° van het Natuurdecreet.

Om de situatie inzake het maken van vuur in andere natuurgebieden te kunnen regelen, ontbreekt dus een duidelijke rechtsgrond.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. Bosuitbreiding en boscompensatie

Tot op heden blijft Vlaanderen één van de bosarmste regio's in Europa, terwijl bomen en bossen toch ook hun plaats hebben binnen de open ruimte en zorgen voor meer biodiversiteit op het platteland.

Wijziging aan het Veldwetboek, artikel 35bis, §5

Het artikel 35bis, § 5 van het Veldwetboek legt een afstandsregel op van zes meter voor bosaanplanting met de grens van percelen in het agrarisch gebied.

De voorgestelde wijziging beoogt het verduidelijken dat bosrandontwikkeling met mantel-zoomvegetaties bij bosaanleg in agrarische gebieden wel mogelijk is in de zone van 6 meter ten opzichte van de perceelsrand van het naburige perceel doch dat bosaanleg met hoogstammige bomen in die zone verboden blijft volgens het Veldwetboek.

De achterliggende reden voor de invoering van de afstandsregel was de mogelijke hinder die bosaanplantingen zouden kunnen veroorzaken voor de naastliggende percelen. De beplanting van landbouwgronden met naaldbomen of populieren werd als hinderlijk bevonden voor de aanpalende percelen. Deze bomen zouden zorgen voor "schaduwplekken" of "verzuring" van de bodem (*Parl. St. Senaat, 1961-62, nr. 235, 1*). Om aanpalende landbouwterreinen te beschermen, werd opgelegd dat "bosaanplanting" is verboden "op minder dan zes meter van de scheidingslijn tussen twee erven" in de "voor de landbouw bestemde gedeelten van het grondgebied". De bedoeling van deze regel was om een "doelmatig evenwicht" tot stand te brengen tussen de "land- en bosbouw" (*Parl. St. Senaat, 1961-62, nr. 235, 3*).

Het artikel 35 van het Veldwetboek bevat ook een afstandsregel van twee meter voor hoogstammige bomen tenzij er een hiermee strijdig gebruik is. Bovendien stelt datzelfde artikel 35 van het Veldwetboek dat andere dan hoogstammige bomen en "*levende hagen*" een halve meter afstand van de perceelsgrens moeten houden.

In parallel hiermee zou het mogelijk zijn een lage bosrand bestaande uit mantelzoomvegetaties tot ontwikkeling te laten komen in die zone waar geen hoogstammige bomen wenselijk zijn. Zo wordt de grootste hinder door te dicht staande hoog opgroeiende bomen beperkt, maar blijft het mogelijk een bosrand tot ontwikkeling te laten komen wat ecologisch en landschappelijk gezien een meerwaarde oplevert. Dit zal worden verduidelijkt in het Veldwetboek.

Het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is tot een halve meter van de scheidingslijn tussen percelen, verhoogt het ruimtelijk rendement voor bosuitbreiding zonder meer gronden te moeten innemen. In het kader van het streven naar optimaal gebruik van de open ruimte is deze verduidelijking bijgevolg voordelig voor het bevorderen van de bosuitbreiding. Op deze wijze worden de gronden die beschikbaar worden gesteld voor bebossing optimaal ingevuld.

Wijzigen boscompensatie-mechanisme

De voorliggende wijzigingen omvatten de volgende elementen:

- Ontbossing van openbaar bos wordt steeds in natura gecompenseerd.
- De vergunningverlener staat in voor het innen en besteding van de financiële compensatie, en dus voor realisatie van corresponderende bebossingen. Hierdoor zal de flow naar het bossencompensatiefonds binnen de Vlaamse begroting aanzienlijk minderen, maar zullen ook geen corresponderende uitgaven vereist zijn, behalve deze waar de Vlaamse overheid zelf vergunningverlener is. De betalingen van de financiële boscompensatie lopen rechtstreeks naar de vergunningverlener.
- De vergunningverlener wordt hierdoor bijkomend geresponsabiliseerd om een aangevraagde ontbossing op een zorgvuldige wijze te beoordelen.
- De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de bebossing wordt ook bij deze overheid gelegd. Op deze wijze kunnen de bebossingen gebeuren in lijn met (lokale) bos- en natuurdoelstellingen. Hierdoor kunnen op goed doordachte plaatsen bebossingen gebeuren, in lijn met maatschappelijke en ecologische doelstellingen. In beter gelegen bossen of grotere bosgehelen kunnen immers de voormelde functies beter worden vervuld: hier kan bv. aan recreatie worden gedaan (wandelen, mountainbiken, enz.) en creëren een meerwaarde voor fauna en flora.
- Er wordt in een termijn voorzien voor de overheid om de ontvangen middelen van de financiële boscompensatie effectief te realiseren. De termijn van drie jaar wordt als afdoende ruim beschouwd, omdat hiermee tijd wordt gegeven aan de overheid om desgevallend de nodige gronden te verwerven.

Samenhangend met deze wijzigingen dringen nog aan aantal andere wijzigingen zich op in het uitvoeringsbesluit. Deze aanpassingen worden eveneens noodzakelijk geacht om tot een efficiënter compensatiemechanisme te komen:

- Er wordt voorzien in een rapporteringsmechanisme zodat op ieder niveau publiek wordt gemaakt wat de stand van zaken is inzake de te realiseren bebossingen. Op deze wijze kan door andere publieke organen (worden gecontroleerd (bv. controle van het schepencollege door de gemeenteraad) of de nodige bebossingen (tijdig) worden gerealiseerd. Om ervoor te zorgen dat lokale besturen de compensaties effectief realiseren binnen de hogervermelde termijn, wordt voorzien in een gevolg daarvoor.
- De bosbehoudsbijdrage wordt opgetrokken tot 5,6 euro/m² om tot een marktconforme prijs voor grondverwervingen te komen.
- Voor privé-bossen die in natura gecompenseerd worden, wordt voorzien in een voorafgaande betaling van een borg gelijk aan het geldende financiële compensatiebedrag, wat na realisatie in natura vrijgegeven wordt.
- De termijn om de compensatie te realiseren bedraagt drie jaar. Indien een lokaal bestuur binnen drie jaar de compensatie niet realiseert, dan zal het Agentschap voor Natuur en Bos hen daarvan formeel in kennis stellen en het betrokken lokaal bestuur uitnodigen om de redenen hiertoe te verduidelijken. Bij ontstentenis daarvan, of wanneer deze motivering onvoldoende blijkt kan het Agentschap Natuur en Bos het betrokken lokaal bestuur vervolgens uitsluiten van door ANB beheerde nieuwe subsidie-, project- of enige andere overheidsmiddelen met betrekking tot natuur en bos en dit zolang de compensatie uitblijft. De Vlaamse Regering werkt dit principe verder uit.

II. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

Deze wijziging in het Natuur- en Bosdecreet geeft een bestuur meer beslissingsruimte en -mogelijkheden om de beste partner voor het beheer van zijn natuurgebieden te kiezen.

Het partnerschap van Natuur en Bos met de besturen voor de uitvoering van het technisch beheer wordt door de wijziging van het decreet bevestigd, maar omgevormd naar een actievere bewuste samenwerking. Met de gewijzigde aanpak krijgen vooral de lokale besturen een nieuwe stimulans bij te dragen aan de doelstelling om het areaal onder effectief natuurbeheer onder deze legislatuur op te krikken met 20.000 ha en aan het realiseren van een hogere natuurkwaliteit in het Vlaams Ecologisch Netwerk en in Natura 2000.

III. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Door artikel 138, 2° Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het Bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

IV. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

Met dit voorontwerp van decreet wordt een rechtsgrond voorzien in het Natuurdecreet via twee sporen. Voor de bossen volstaan de bepalingen van het Bosdecreet, met dien verstande dat roken ook te begrijpen valt onder "het maken van vuur".

Door toevoeging van een nieuwe paragraaf in artikel 13 van het Natuurdecreet wordt een verbod op het maken van vuur en het roken ingesteld voor de terreinen waarvoor een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd. Behalve voor de situaties zoals voorzien in het natuurbeheerplan of in een toegankelijkheidsregeling. Dit maakt het mogelijk om kampvuurplekken aan te duiden, bijvoorbeeld in buurt van jeugdkampeerplaatsen of in de zogenaamde bivakzones. Tegelijk krijgt de Vlaamse Regering mogelijkheid om nadere regels uit te vaardigen voor andere terreinen of om in geval van droogteperiodes een meer algemene regeling te treffen in functie van droogtegevoeligheid van de vegetatie. Aansluitend wordt in artikel 12octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. In het geval de Vlaamse regering, bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Impactanalyse

1. Aanpassingen aan het Veldwetboek en het Bosdecreet wat betreft bevorderen bosuitbreiding

De beoogde maatschappelijke impact is het wegwerken van één van de drempels die bosuitbreiding bemoeilijken.

Het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie heeft impact op verschillende betrokken groepen:

- De vergunningverleners: deze zullen nu zelf moeten instaan voor de effectieve bebossing van de door hen vergunde ontbossingen uitgevoerd door privaatrechtelijke rechtspersonen via passende besteding van de financiële compensatie, behalve wanneer de vergunningaanvrager zelf compenseert in natura;
- De ontbossers van privé-bos: deze zullen nog steeds kunnen kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie. Door het voorzien in een borgsysteem in het geval van naturacompensatie, zullen zij echter voorafgaand financieel moeten bijdragen, waarna het bedrag vrijgegeven wordt na realisatie. Indien ze kiezen voor een financiële compensatie, kiezen ze de voor hen minst omslachtige wijze van compenseren (= administratieve vereenvoudiging voor de rechtsonderhorige);
- De publiekrechtelijke rechtspersonen (die vaak eigen bossen ontbossen): deze zullen nu steeds in natura moeten compenseren.

De beoogde regeling heeft geen onmiddellijke budgettaire gevolgen, behalve het wijzigen van het mechanisme van boscompensatie. Door de beoogde wijziging aan het mechanisme van de boscompensatie zullen niet langer alle ontvangsten voortvloeiend uit de toepassing van artikel 90bis van het Bosdecreet aan de Vlaamse overheid toekomen. De vergunningverlenende overheid die de ontbossing toestaat, zal de financiële boscompensatie ontvangen. Bijgevolg zal de financiële flow naar het bossencompensatiefonds binnen de Vlaamse begroting aanzienlijk minderen, maar tegelijk wordt ook de hiermee samenhangende taakstelling voor de Vlaamse overheid proportioneel verminderd. Het boscompensatiefonds binnen de begroting van de Vlaamse overheid kan blijven bestaan omdat ook de Vlaamse overheid zelf vergunningverlener kan zijn.

Dit voorontwerp van decreet leidt tot afname van werklast bij het personeel van de Vlaamse overheid.

Inzake het wijzigen van het mechanisme van de boscompensatie ontstaat pas een effect als de uitvoeringsmaatregelen worden goedgekeurd en van kracht worden. Er is een impact op lokale en provinciale besturen. De lasten kunnen toenemen omdat deze besturen zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen. Deze lasten staan in verhouding met de vergunningen die worden verleend voor ontbossingen. De herverdeling van de taakstelling om de compenserende bebossing te realiseren, vormt – in overeenstemming met het Regeerakkoord – bij uitstek een toepassing van het subsidiariteitsprincipe. De overheid die conform het Omgevingsvergunningsdecreet bevoegd is om de vergunning tot ontbossing af te leveren, wordt ook bevoegd om de compenserende bebossing te realiseren. Behoudens compensaties in natura door de ontbosser zal de bevoegde overheid zelf moeten instaan voor de realisatie van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Hierdoor worden de “lasten” van een vergunning met ontbossing niet meer afgeschoven op een ander bestuursniveau, maar wordt elk bestuursniveau dat dergelijke vergunning (voor de ontbossing van een privé-bos) verstrekt meteen geresponsabiliseerd om ook de boscompensatie te garanderen. Hierdoor zullen dergelijke vergunningen voor de ontbossing van bestaande bossen met zorgvuldigheid worden afgeleverd.

2. Wijzigingen aan het Bosdecreet en het Natuurdecreet wat betreft het natuurbeheer van openbare terreinen

De voorgestelde wijzigingen hebben geen bestuurlijke impact.

3. Wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering

Volgens de jaarlijkse statistieken van de politierechtbanken (2015-2017) werden slechts een beperkt aantal zaken aanhangig gemaakt bij de politierechter op grond van het Bosdecreet. De impact van de wetswijziging is m.a.w. erg beperkt. Er is voor deze wijziging geen maatschappelijke, noch budgettaire impact. De correctionele straf op de misdrijven blijft behouden. Het is enkel de “natuurlijke” correctionele rechter die er zich zal over uitspreken. Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. Verbod op roken en vuur maken in bossen en natuurgebieden

De voorgestelde regeling beoogt enerzijds een vooral sensibiliserende impact, en anderzijds het bieden van een duidelijke rechtsgrond om te handhaven indien nodig. Alle bezoekers en ook professionele beheerders van de betrokken terreinen worden hierdoor getroffen. Maar door dit op maat te kunnen regelen in een natuurbeheerplan of een toegankelijkheidsregeling, wordt het mogelijk om in niet brandgevoelige gebieden soepeler om te gaan met de algemene regel dat vuur en roken in natuurgebieden risicovol kan zijn en dus best verboden wordt.

Implementatie

Het decreet zal in werking treden tien dagen na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

BOSCOMPENSATIE: De uitvoering van de beoogde regeling zal bij de bevoegde vergunningverlener komen te liggen. De vergunningverlener zal zelf voor het innen en het besteden van de financiële boscompensatie moeten zorgen, verbonden aan de ontbossingen die zij zelf vergunnen in uitvoering van wetgeving ruimtelijke ordening. Ze zullen dus zelf moeten instaan voor het realiseren van de corresponderende oppervlakte bebossingen, al dan niet op het eigen grondgebied. Nadere uitvoeringsregels zullen worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

TECHNISCH BEHEER: Inzake het natuurbeheer van openbare terreinen zal de Vlaamse Regering middels een besluit van de Vlaamse Regering uitvoering geven aan dit decreet, en zal ze bepalen wat onder de technische aspecten van het natuurbosbeheer moet worden verstaan.

AANPASSEN WETBOEK VAN STRAFVORDERING: Het aanpassen van de bevoegdheidsregeling in het Wetboek van Strafvordering kan worden ingevoerd zonder dat er een bijzondere overgangsregeling nodig is. Artikel 3 van het gerechtelijk wetboek bevat al een algemene regeling: "De wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging zijn van toepassing op de hangende rechtsgedingen, zonder dat die worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn, en behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald."

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/265 van 21 juni 2021.

Dit voorontwerp valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA) aangezien het regelgeving betreft waar geen vrije beleidsruimte bestaat. Meer specifiek werden de beleidscontouren reeds vooraf gevalideerd in de beleidsnota omgeving, zoals hierboven vermeld.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 15 juni 2012.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 24 juni 2021.

Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

De inconsistente bevoegdheidstoewijzing is al eerder bekend, maar werd door het openbaar ministerie terug op de agenda geplaatst tijdens een vergadering van het subexpertisenetwerk leefmilieu op 18 december 2018. Er was unanimitieit om een initiatief te nemen om een einde te maken aan deze inconsistentie.

Op een vergadering van 24 september 2019 van de "relaties van het College van procureurs-generaal met de Vlaamse deelstaat" werd unaniem het standpunt ingenomen dat het artikel 138, 2° Sv best wordt geschrapt.

Tijdens een voorbereidende vergadering voor een overleg CPG/deelstaten van 17 september 2020, waaraan ook de andere deelstaten deelnamen, was er opnieuw unanimitieit om het betreffende punt van artikel 138 Sv te schrappen.

Tijdens deze laatste vergadering werd door de Vlaamse vertegenwoordigers een decretaal initiatief op basis van artikel 10 BWHI als mogelijk alternatief voor een uitblijvend wetgevend initiatief aangekaart, te meer omdat in artikel 278 van het wetsvoorstel houdende het wetboek van strafprocesrecht dat op 11 mei 2020 in het federale parlement werd ingediend de politierechter nog steeds wordt aangewezen als de bevoegde rechter voor misdrijven in het boswetboek omschreven.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

1. Aanpassingen aan het Veldwetboek, het Bosdecreet en het Natuurdecreet

Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

2. Aanpassingen aan het Wetboek van Strafvordering

Het Vlaamse Gewest heeft op grond van artikel 6, § 1, III, 4° BWHI de volle toegewezen bevoegdheid inzake de bossen.

Het Vlaamse Gewest heeft geen rechtstreekse bevoegdheid om het wetboek van strafvordering te wijzigen en dient gebruik te maken van artikel 10 BWHI om via de impliciete bevoegdheden het wetboek van strafvordering te wijzigen.

De Raad van State, afdeling wetgeving, oordeelde eerder¹ dat voor de decreetgever een beroep op de impliciete bevoegdheden mogelijk is om de toewijzing van bevoegdheden aan strafrechters te regelen: "*À priori, elle (la Région Wallone) n'est pas compétente en la matière, le pouvoir de déterminer les compétences des juridictions judiciaires et de régler la procédure à observer devant celles-ci relevant de la compétence de l'autorité fédérale. Toutefois, en l'espèce, le législateur peut se prévaloir de l'article 10 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.*"

Het gebruik van de impliciete bevoegdheden kan in het voorliggende geval als volgt worden gemotiveerd:

Voorwaarde 1 - *de voorgestelde regeling kan noodzakelijk geacht worden voor de uitoefening van de bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest*

De toewijzing aan de politierechter in 1936 dateerde van ruim voor de staatshervorming en was destijds voornamelijk gebaseerd op eigendomsbelangen. Sinds de staatshervorming in 1980 en in het bijzonder sinds de totstandkoming van het decreet algemene bepalingen milieubeleid van 1995, dat mede van toepassing werd verklaard op misdrijven omschreven in het Bosdecreet, heeft het Vlaamse gewest een coherent beleid m.b.t. milieumisdrijven nagestreefd, o.a. door voor alle misdrijven waarop de DABM van toepassing is correctionele straffen te voorzien, waarbij de focus lag op het algemeen belang van een goed leefmilieu. Dit wordt nog eens onderstreept door ontbossingen ook strafbaar te stellen in de Vlaamse codex ruimtelijke ordening en ook daar worden op deze misdrijven correctionele straffen voorzien.

Het bevoegd houden van de politierechter voor misdrijven omschreven in het Bosdecreet, alhoewel strafbaar gesteld met correctionele straffen, zorgt voor een afwijking op de normale regeling waarbij de correctionele rechtbank op basis van de correctionele strafbaarstelling het milieucontentieux kan behandelen.

Deze afwijking heeft in de praktijk al regelmatig tot problemen geleid omdat de misdrijven voor de verkeerde rechter werden gedagvaard, die zich bijgevolg onbevoegd diende te verklaren. De correctionele rechter wordt, ook en vooral door het openbaar ministerie, ervaren als de "natuurlijke" rechter voor het behandelen van milieumisdrijven. De correctionele rechter is ook het meest vertrouwd met deze zaken.

De toewijzing van misdrijven omschreven in het Bosdecreet aan de correctionele rechter is noodzakelijk om tot een coherent handhavingsbeleid te komen.

¹ Advies 43.509/4 van 20 november 2007, p. 61. Zie recenter ook advies 63.059/3 van 28 mei 2018, p. 8 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap houdende diverse wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen aangaande het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht waarin evenwel, na de uitvoering van de toets, wordt geoordeeld "*Die aangelegenheden behoren tot de federale bevoegdheid, terwijl kan worden betwijfeld dat aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan.*"

Voorwaarde 2 - de aangelegenheid waarvoor de federale overheid bevoegd is, leent zich tot een gedifferentieerde regeling

Het ontwerp van de decreet heeft een duidelijk afgebakend toepassingsgebied, met name de aanwijzing van de bevoegde strafrechter voor de misdrijven omschreven in het bosdecreet en geen andere. Ook de federale wetgever ging al uit van de mogelijkheid van een gedifferentieerde regeling door dit afgebakende contentieux aan de politierechter toe te wijzen in afwijking op de gewone regeling die de correctionele rechter bevoegd maakt wanneer op een gedraging correctionele straffen zijn gesteld.

Door het schrappen van 138, 2° Sv wordt het duidelijk afgebakende contentieux terug onder de bevoegdheid van de "normale" strafrechter gebracht.

Voorwaarde 3 - de weerslag van de bepalingen in kwestie op die aangelegenheid is slechts marginaal

De aanwijzing van de bevoegde strafrechter gebeurt enkel voor de misdrijven omschreven in het boswetboek, lees Bosdecreet, die nu nog in artikel 138, 2° worden vermeld. Uit de statistieken van de politierechtbanken blijkt bovendien dat slechts een erg beperkt aantal zaken betrekking heeft op artikel 138, 2° Sv (bijlage).

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikelen 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het wetboek van strafvordering

Artikel 2

De toewijzing, in artikel 138, 2° Sv., van de bevoegdheid inzake misdrijven omschreven in het boswetboek aan de politierechter zorgt voor onnodige moeilijkheden bij het uitbrengen van dagvaardingen en staat een coherent handhavingsbeleid in de weg. Door artikel 138, 2° Sv. voor het Vlaamse Gewest op te heffen komen de misdrijven omschreven in het bosdecreet op basis van de normale bevoegdheidstoewijzing onder de bevoegdheid van de correctionele rechter.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het Veldwetboek van 7 oktober 1886

Artikel 3: Wijziging aan het Veldwetboek

In artikel 35bis, §5 van het Veldwetboek wordt één zaak gewijzigd, namelijk het verduidelijken dat bosrandontwikkeling mogelijk is in de tussenliggende zone van zes meter en dat deze bosrand beschouwd wordt als bos.

In de praktijk wordt deze zes meter zone vaak beheerd als bosrand, evenwel zonder hoog opgroeibomen. Bosrandontwikkeling is belangrijk aangezien bosranden met veel structuur zeer zeldzaam zijn in Vlaanderen. Meestal is de grens tussen bos en akker zeer scherp (weinig structuur, weinig biodiversiteit). Inzetten

op structuurrijke en ecologisch goede bosranden, bestaande uit een mantel (met struiken, hakhout) en een zoom (met ruigtekruiden), dragen bij tot meer variatie, meer biodiversiteit en meer soortenrijkdom. Hiervoor wordt in het ontwerpdecreet in artikel 35bis, §5 van het Veldwetboek ingeschreven dat in de zes meter zone bosrandontwikkeling mogelijk is.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Artikelen 4, 5, 6: Wijziging aan Bosdecreet

In het Bosdecreet worden volgende zaken gewijzigd:

- Artikel 45 en 49 worden geschrapt;
- Wijziging van artikel 90bis.

Artikel 4

Artikel 45 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij de decreten van 7 december 2007, 1 maart 2013 en 9 mei 2014, wordt opgeheven.

Deze wijziging bij decreet van 9 mei 2014 werd nog niet geactiveerd door de Vlaamse Regering, waardoor deze wijziging nog niet in werking is getreden. Middels de schrapping in dit wijzigingsdecreet zal dit artikel dus ook niet meer in werking treden.

Artikel 45 beperkte de toepassing van het technisch beheer en overdracht van beheer tot openbare bossen. Door de voorgestelde wijziging van het Natuurdecreet wordt de taakstelling verruimd naar alle terreinen die onder het geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud kunnen vallen zoals gedefinieerd door het Natuurdecreet (cfr. artikel 12 bis).

Artikel 5

In hetzelfde decreet wordt artikel 49 opgeheven. Dit artikel is nooit een praktijk geweest en dit is in de toekomst ook niet de bedoeling, vandaar wordt het artikel geschrapt.

Artikel 6

Dit artikel brengt de nodige wijzigingen aan in artikel 90bis van het Bosdecreet.

1° en 2° omvatten een louter redactionele wijziging zodat artikel 90bis zowel in de eerste als tweede paragraaf een correct gebruik kent van de term "omgevingsvergunning voor het verkavelen van grond".

3°. Hiermee wordt de wijze waarop de compensatie kan gebeuren nu decretaal bepaald, per type bos dat (geheel of gedeeltelijk) wordt ontbost. De vrije keuze van wijze van compenseren voor ontbossing van openbaar bos vervalt hierdoor.

4°. De regel dat ontbossingen groter dan 3 hectare steeds in natura worden gecompenseerd, wordt bijgevolg ook geschrapt. De grootte van de ontbossing bepaalt niet langer de wijze van compensatie.

5°. De wijzigingen in artikel 90bis, paragraaf 4, derde lid van het Bosdecreet zijn nodig om deze tekst enerzijds in overeenstemming te brengen met de nieuwe wijze van compenseren en anderzijds wordt de delegatie naar de Vlaamse Regering om de uitvoeringsbepalingen vast te stellen verruimd zodat de beoogde nieuwe regeling een juiste rechtsgrond krijgt.

6°. Is een hernummering zodat verwijzing correct gebeurt.

7°. Dit punt voegt een paragraaf 8 toe aan artikel 90bis. Door toevoeging van deze achtste paragraaf wordt de rechtsgrond voorzien dat de vergunningverlenende overheid die in laatste administratieve aanleg de ontbossing vergunt, ook de bijhorende bosbehoudsbijdrage int en de corresponderende bebossingen uitvoert binnen de drie jaar. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd nadere regels vast te stellen inzake de ontvangst van de bosbehoudsbijdrage, de realisatie van de boscompensatie en wat de gevolgen zijn in het geval de realisatie van de compensatie zou uitblijven. Zo kan gedacht worden aan een mechanisme van publiek toegankelijke informatie aangaande de vorderingen van de gerealiseerde compenserende bebossingen.

8° Dit punt voegt een paragraaf 9 toe aan artikel 90bis. Deze nieuwe paragraaf stelt dat de initiatiefnemer tot ontbossing van een privé-bos een borg dient te stellen bij de vergunningverlenende overheid die gelijk is aan het bedrag dat zou vereist zijn in geval van financiële compensatie. De ontbosser van privé-bos zal nog steeds kunnen kiezen tussen compensatie in natura of financiële compensatie of een combinatie. Door het voorzien in een borgsysteem in het geval van natura compensatie, zullen zij echter voorafgaand financieel moeten bijdragen. Het bedrag wordt vrijgegeven na realisatie. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd nadere regels vast te stellen met betrekking tot de wijze van de borgstelling, de vrijgave van de borg en eventueel gebruik van de borg in geval van niet of onvoldoende realisatie van de compensatie in natura.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen aan het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 7

In lijn met artikel 10 van dit wijzigingsdecreet, wordt in deze toevoeging in artikel 12octies verduidelijkt dat de beheerder van een terrein het maken van vuur en het roken kan regelen in een toegankelijkheidsregeling. In het geval de Vlaamse regering, bijvoorbeeld in droge periodes een meer algemene regeling treft, dan heeft deze regeling voorrang op de bepalingen in de toegankelijkheidsregeling.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling 5 toe aan hoofdstuk IIIbis van het decreet Natuurbehoud.

Artikel 9

Aan de nieuwe afdeling 5, zoals ingevoegd bij artikel 8 van dit voorontwerp van decreet, wordt een artikel 12decies toegevoegd.

De eerste paragraaf van dit artikel definieert eerst en vooral het begrip 'besturen'. Het begrip 'besturen' wordt overgenomen uit het Besluit Vlaamse Regering betreffende de subsidiering van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer (14 juli 2017).

Verder bepaalt het toegevoegde artikel dat, in afwachting van een goedgekeurd natuurbeheerplan, besturen het agentschap kunnen verzoeken om het technisch beheer van hun natuurterreinen uit te voeren. Ze geven hierbij aan de intentie te hebben om voor deze terreinen een natuurbeheerplan op te maken.

Het verzoek dient te gebeuren onder schriftelijke vorm aan de lokale regiobeheerder waarbij het bestuur de beslissing van het bestuursorgaan van het

openbaar bestuur meldt. Deze schriftelijke mededeling kan ook gebeuren door middel van een eenvoudige e-mail.

Het engagement om een natuurbeheerplan op te maken, wordt opgevolgd door het agentschap aan de hand van de vorderingen bij de opmaak en goedkeuring van een verkenningnota, van een actieve deelname en terugkoppeling aan en tijdens het proces (bijwonen van stuurgroep vergaderingen ingesteld ter begeleiding van het traject tot opmaak van het natuurbeheerplan, bespreking en actieve feedback rond ontwerpdocumenten,...). Indien wordt vastgesteld dat de opmaak van een natuurbeheerplan wordt vertraagd of verhinderd door externe factoren aan het opmaakproces kan het agentschap de actieve samenwerking evalueren en desnoods het technisch beheer van de betrokken natuurterreinen stopzetten.

De Vlaamse Regering krijgt de opdracht de inhoud van het technisch beheer vast te stellen.

Tot aan de goedkeuring van het natuurbeheerplan kan het agentschap optreden als technisch beheerder. Dit wil zeggen dat de beheerkosten en -inkomsten voor het openbaar bestuur zijn, maar dat welbepaalde taken door het agentschap worden opgenomen.

Beheerplannen die opgemaakt werden volgens de vorige regelgeving, m.a.w. de beheerplannen 'oude stijl', blijven geldig tot het einde van hun looptijd of tot op het moment dat het beheerplan wordt omgezet conform de geldende besluiten en bijhorende subsidiering.

De overdracht van beheer van een natuurgebied aan Natuur en Bos is mogelijk op voorwaarde dat er een goedgekeurd natuurbeheerplan bestaat of dat het bestuur de intentie heeft om een natuurbeheerplan op te maken. Voor de overdracht van beheer wordt steeds een overeenkomst gesloten.

Bij een overdracht van beheer blijft het bestuur eigenaar van de grond, maar zijn de beheerkosten en -inkomsten voor Natuur en Bos die als volwaardig beheerder optreedt. Bestaande subsidie inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon die steunen op artikel 16^{sedecies} van het Natuurdecreet, worden bijgevolg stopgezet.

Paragraaf 2 stelt dat de bepalingen in paragraaf 1 niet gelden voor de terreinen die beheerd worden of zullen worden ten behoeve van natuurbehoud in eigendom van Vlaamse Overheden of Federale Overheden aangezien het subsidiebesluit hen uitsluit van financiële ondersteuning voor de uitvoering van een goedgekeurd natuurbeheerplan. Deze administratieve overheden bevestigen schriftelijk dat Natuur en Bos hen ondersteunt door de uitvoering van de door de Vlaamse Regering vast te stellen taken.

Paragraaf 3 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon kan beslissen om de door de Vlaamse Regering bepaalde taken voor het beheer van terreinen ten behoeve van natuurbehoud te laten uitvoeren door een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan.

Onder een derde verstaan we de Vlaamse bosgroepen, regionale landschappen, erkende natuurverenigingen, zelfstandige natuurbeheerbedrijven, een intergemeentelijk samenwerkingsproject.

Als een publiekrechtelijk persoon beslist om een derde in te schakelen in plaats van het Agentschap voor Natuur en Bos, dan wordt geacht dat het volledige takenpakket wordt uitgevoerd. Het is niet mogelijk om alleen bepaalde taken door de derde te laten uitvoeren, terwijl andere taken nog door het agentschap zouden

moeten worden uitgevoerd. Dit zorgt voor versnippering en mogelijks verwarring bij uitvoering van beheerwerken op het terrein en verhindert de transparantie in visievorming ten behoeve van het natuurbeheer.

De publiekrechtelijk rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde. De derde partij engageert zich in deze overeenkomst om in het kader van de geldende wetgeving, samen met de publiekrechtelijk rechtspersoon, de nodige afspraken te maken rond de aanvraag en de besteding van de subsidies, voor de inrichting en het beheer van de natuurgebieden, de organisatie en voorbereiding van de houtverkoop,

De beheerkosten en -inkomsten zijn voor de publiekrechtelijk rechtspersoon. De publiekrechtelijk rechtspersoon brengt Natuur en Bos schriftelijk (bv met een mail, een beslissing van het bestuursorgaan van het openbaar bestuur, ... aan de lokale regiobeheerder) op de hoogte van deze afgesloten overeenkomst zodat er afspraken gemaakt worden op welke termijn het technisch beheer door het Agentschap voor Natuur en Bos wordt stopgezet.

Als de publiekrechtelijk rechtspersoon beroep wil doen op een derde, kan ze dit doen in de vorm van een overheidsopdracht. Het is echter niet uitgesloten dat ze met een beheerder een overeenkomst houdende pacht, concessie of andere afsluit, waarbij ze ook rekening dient te houden met de beginselen van behoorlijk bestuur en de overheid verplicht is een transparante procedure te voeren bij de toekenning van dergelijke overeenkomsten. De principes van de overheidsopdrachten worden nageleefd: het verlenen van dergelijke rechten is gebonden aan de principes van transparantie, mededinging en gelijkheid. Iedereen moet aldus de kans krijgen een bepaald contract in de wacht te slepen, en dit moet zo kenbaar gemaakt worden door middel van publieke bekendmaking.

Paragraaf 4 stelt dat een publiekrechtelijk rechtspersoon een terrein onder natuurbeheer in beheeroverdracht kan geven aan een derde. Als er sprake is van meerdere eigenaars (mede-eigenaars) zullen die allemaal akkoord moeten gaan. De publiekrechtelijk rechtspersoon sluit hiertoe een overeenkomst af met de betrokken derde en bezorgt een afschrift van die overeenkomst onverwijld aan Natuur en Bos. In de praktijk zal dat de lokale regiobeheerder zijn, aangesteld door Natuur en Bos voor het gebied waar het grootste deel van het betrokken terrein is gelegen. Na ontvangst worden concrete afspraken gemaakt om eventuele bestaande ondersteuning door Natuur en Bos stop te zetten.

Bestaande subsidie inkomsten voor de publiekrechtelijke rechtspersoon worden stopgezet, maar kunnen doorstromen naar de nieuwe beheerder als een goedgekeurd beheerplan verder wordt uitgevoerd.

Artikel 10

Dit artikel voert in de terreinen waar een natuurbeheerplan is opgesteld en goedgekeurd als algemene maatregel ter bescherming van de natuur een verbod in op het maken van vuur en het roken. De afstandsregel van 25 meter is gelijkaardig als wat in artikel 99 van het Bosdecreet staat. In het natuurbeheerplan en de eventuele toegankelijkheidsregeling kunnen per gebied wel plekken of zones worden aangeduid waar vuur maken en roken wel kan toegelaten worden. De Vlaamse regering kan voor deze en eventueel ook andere terreinen een meer generieke regeling uitwerken, bijvoorbeeld in geval van aanhoudende droogte.

Hoofdstuk 6. Wijziging van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

Artikel 11

Het Fonds voor de compenserende bebossingen werd ingesteld door middel van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002. Omwille van de in dit voorontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen inzake het mechanisme van de boscompensatie, dient het artikel 17, paragraaf 2 van het genoemde begrotingsdecreet te worden gewijzigd. Omwille van de leesbaarheid wordt de nieuw ontworpen paragraaf 2 in twee punten opgesplitst. Punt 1° verduidelijkt dat de stroom van financiële middelen naar de Vlaamse overheid alleen beperkt wordt tot die gevallen waar de Vlaamse overheid de vergunningsverlener is in laatste administratieve aanleg. Het punt 2° herneemt een bestaande bepaling uit de originele versie van paragraaf 2 van artikel 17 van het genoemde begrotingsdecreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR